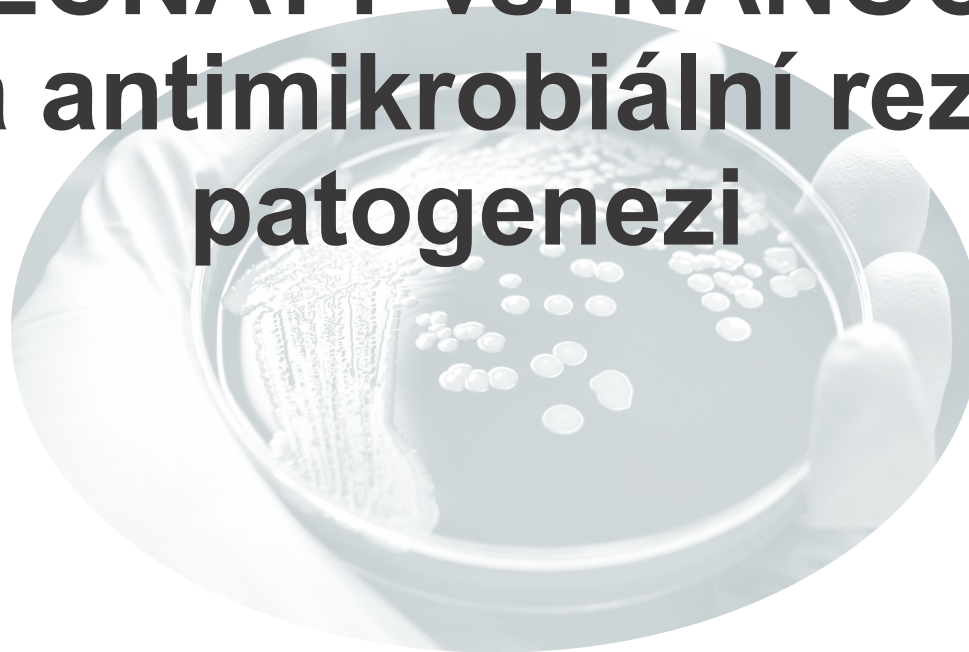

OXID ZINEČNATÝ vs. NANOČÁSTICE: Dopad na antimikrobiální rezistenci a patogenezi

Ústav chemie
a biochemie

Mendelova
univerzita
v Brně

KRISTÝNA ČÍHALOVÁ

Používání ZnO v zemědělství

PRODUKCE ŽIVOČIŠNÁ

Suplementace krmiv

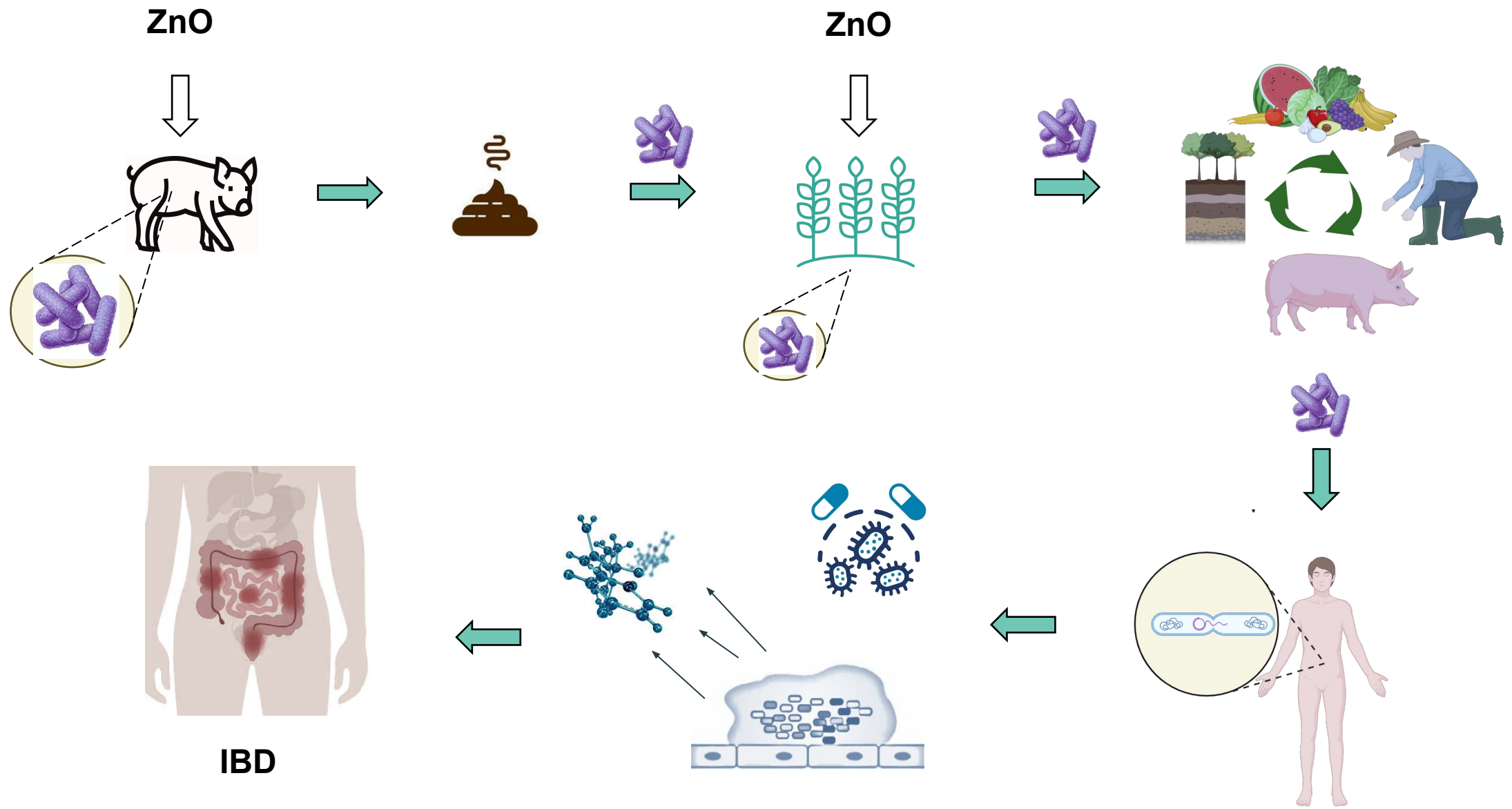
- od r. 2006 □ náhrada za ATB
  - stimulace růstu
  - profylaxe enteropatogenních infekcí
- 2,5 – 3,0 g/kg krmiva
- Od r. 2022 – max. 150 mg/kg krmiva

PRODUKCE ROSTLINNÁ

- Růst a vývoj rostlin
- Stimulace růstových hormonů
- Zvýšení odolnosti vůči stresu a toxinům
- Podpora aktivity enzymů zapojených do syntézy proteinů a metabolismu sacharidů
- Zvýšení výnosů
- Od 60. let 20. století
- 1 – 10 kg/ha

Vliv ZnO a ZnONPs na rezistenci a virulenci

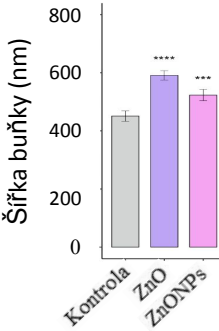
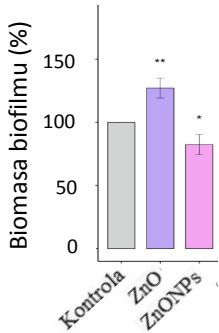
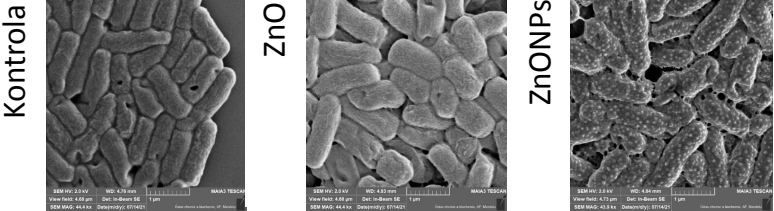

Bacteriology | Research Article

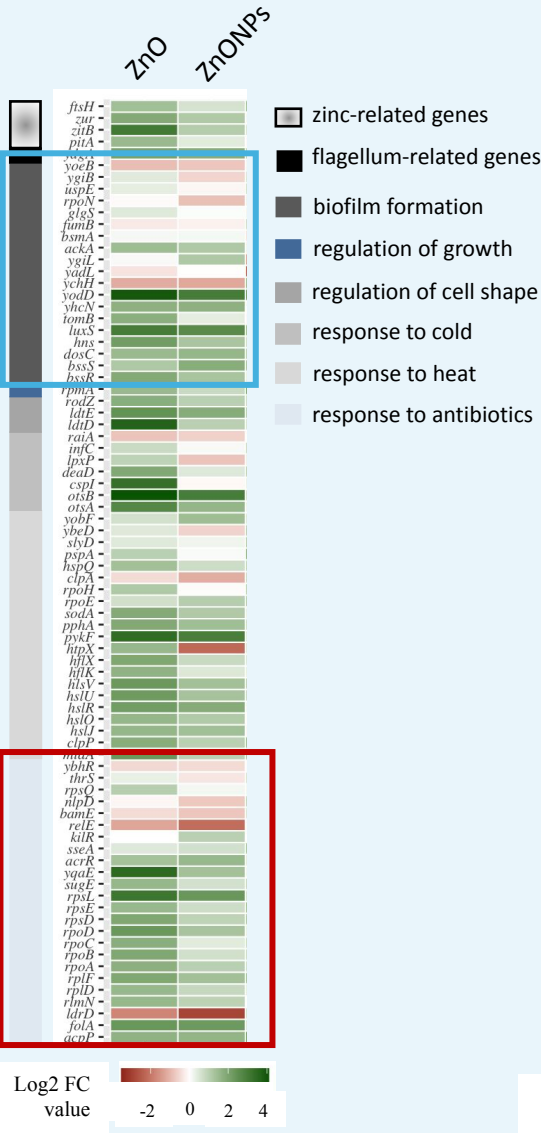
Zinc effects on bacteria: insights from *Escherichia coli* by multi-omics approach

Martin Rihacek,¹ Ludmila Kosaristanova,¹ Tatiana Fialova,¹ Michaela Kuthanova,¹ Ales Eichmeier,² Eliska Hakalova,² Martin Cerny,² Miroslav Berka,³ Jana Palkovicova,^{4,5} Monika Dolejska,^{4,5,6} Pavel Svec,¹ Vojtech Adam,¹ Ludek Zurek,¹ Kristyna Cihalova¹

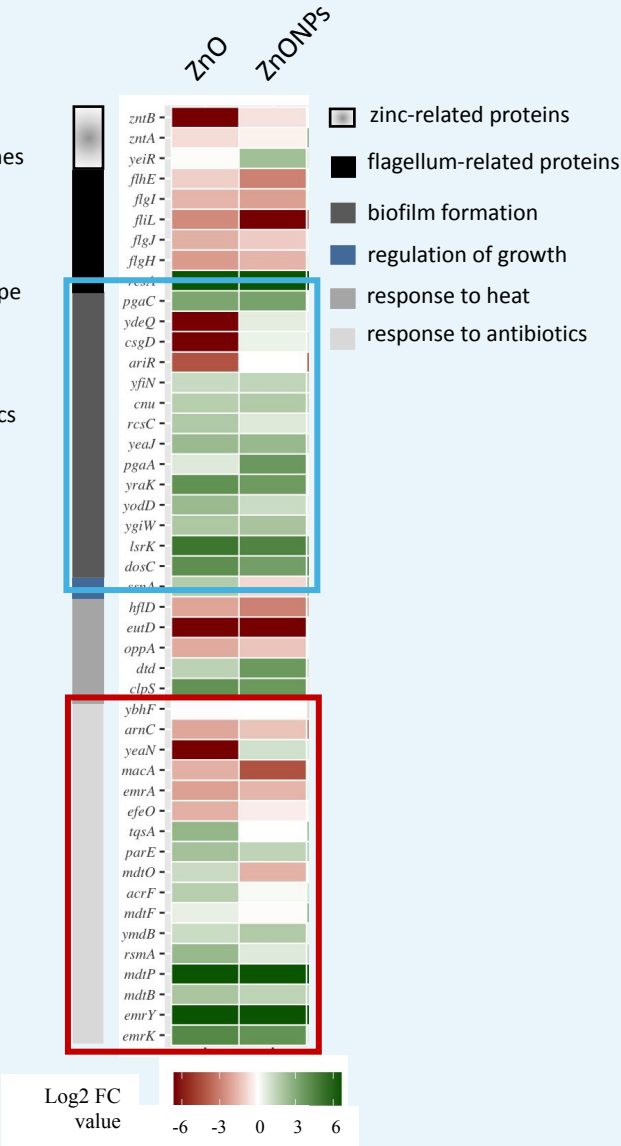
Groups of ATB	ATB	EUCAST MIC breakpoints [mg/L] > R	MIC [mg/L]		
			C	ZnO	ZnONPs
Cephalosporines	CFZ	4	2	4	2
	CAZ	4	0.25	0.5	0.25
Aminoglycosides	GEN	2	1	2	0.5
	AMK	8	2	8	1
	NET	2	0.25	1	0.25
	TOB	2	0.5	1	0.5
Sulfonamides	SXT	4	0.03/0.6	0.06/1.2	0.03/0.6
Amphenicols	CHL	8	0.5	0.5	1

TRANSKRIPTOM

PROTEOM

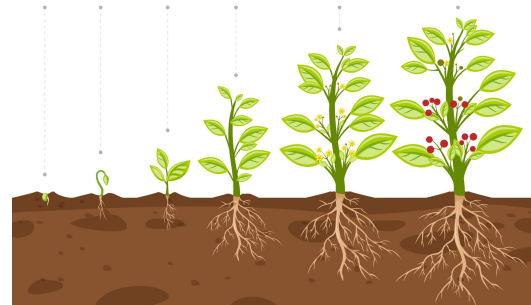

ZnONPs jako vhodný substituent ZnO?

NEZNÁMÝ DOPAD NA EKOSYSTÉM:

- + biologická dostupnost
- + stimulace růstu a účinnost krmiv
- + vliv kvalitu půdy a podpora růstu rostlin → zvýšený příjem živin a odolnost plodin vůči stresu

- Nejasný proces remediace
- Bakteriální patogeneze
- Ohrožení zdraví zvířat, ekosystému a člověka

Metabolická adaptace *E. coli* na ZnO a ZnONPs

Rihacek et al. BMC Microbiology (2024) 24:384
<https://doi.org/10.1186/s12856-024-03463-6>

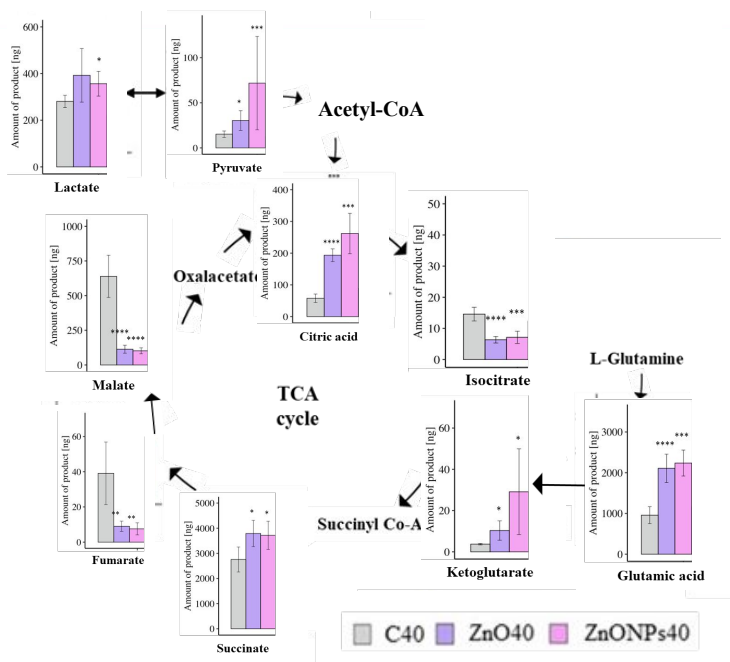
BMC Microbiology

RESEARCH

Open Access

Metabolic adaptations of *Escherichia coli* to extended zinc exposure: insights into tricarboxylic acid cycle and trehalose synthesis

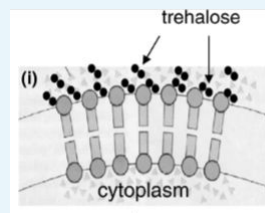
Martin Rihacek¹, Ludmila Kosaristanova¹, Ioliana Hialova¹, Tomas Rypar¹, Dagmar Skopalova Sterbova¹, Vojtech Adam¹, Ludek Zurek¹ and Kristyna Cihalova^{1*}

ZVÝŠENÁ PRODUKCE SUKCINÁTU

- stimulace zánětlivé odpovědi epitelových a imunitních buněk □ rozvoj IBD onemocnění:

- ulcerativní kolitida
- Crohnova choroba
- kolorektální karcinom

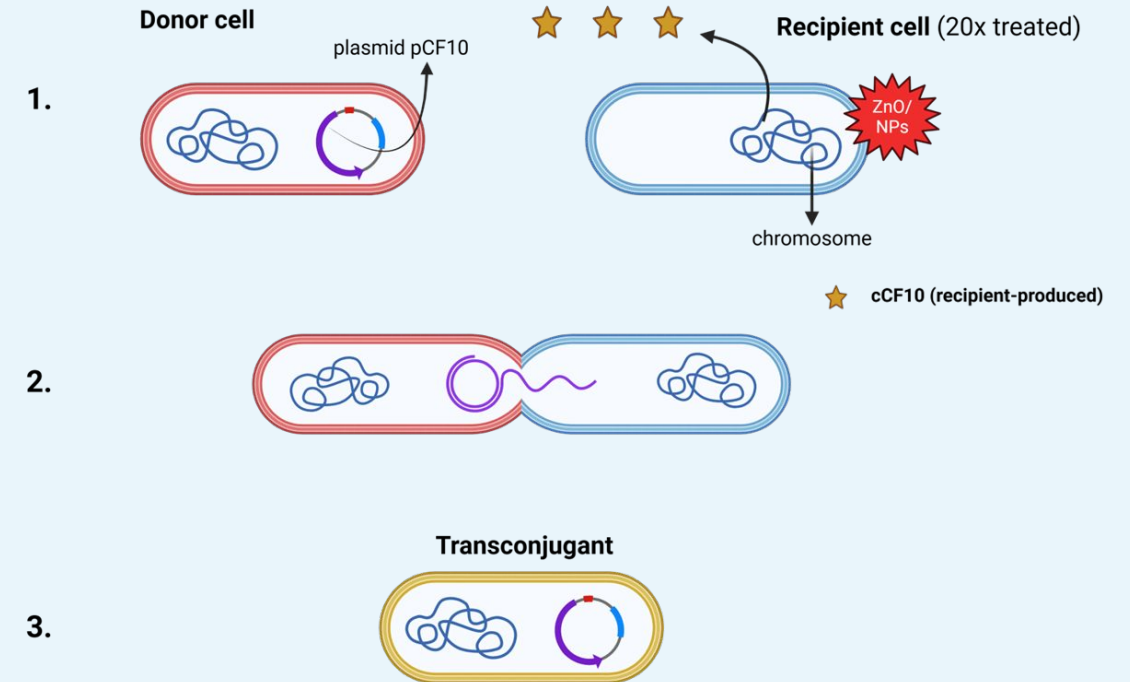
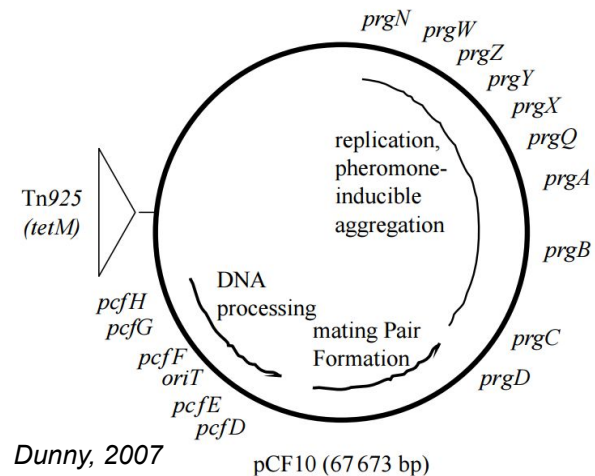
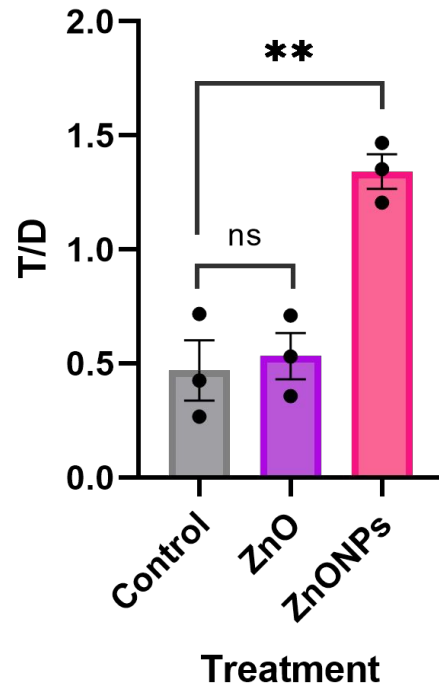
METABOLISMUS TREHALOSY

- exprese/produkce enzymů podílejících se na syntéze trehalosy
- protekce proti abiotickému stresu
  - Stabilizace proteinů buněčné membrány □ ochrana buňky před poškozením
- energetická rezerva
- adaptace na specifické podmínky
- zvýšená produkce virulentních faktorů

ZnONPs – vliv na **přenos** mobilních genetických elementů mezi bakteriemi

□ ZnONPs zvyšují schopnost přijímat plazmid recipientní buňkou

SHRNUTÍ

ZnONPs – stabilnější z hlediska
přímého vývoje rezistence...

- ZnONPs □ negativní vliv na horizontální
přenos genů rezistence/virulence
- ZnO i ZnONPs □ vliv na metabolismus
bakterií □ **IBD**
- ZnO □ vývoj rezistence a virulence

One Health – předcházení zdravotních
hrozeb vyplývajících z **chemizace
zemědělství**

- Minimalizace nežádoucího dopadu na
zdraví zvířat, životního prostředí a lidí
- implementace **analýzy rizik** před
zavedením nových krmných doplňků či
hnojiv atd. do praxe

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Ing. Mgr. Martina Coufalová

Ing. Denisa Fenclová

Ing. Martin Řiháček

Prof. Ing. Luděk Žůrek, Ph.D.

Ing. Kristýna Číhalová, Ph.D.

kriki.cihalova@seznam.cz | WWW.UCB.AF.MENDELU.CZ

● Mendelova
● univerzita
● v Brně
●

DCB

- Internal Grant Agency of Mendel University in Brno IGA24-AF-IP-032
- Internal Grant System of Mendel University in Brno CZ.02.2.69/0.0/0.0/19_073/0016670
- „ERDF“ Multidisciplinary research to increase application potential of nanomaterials in agricultural practice CZ.03.1.01/0.0/0.0/16_025/0007314